

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

Başkanlık sisteminin AK Parti'ye en büyük zararı, parti mekanizmasının ve gelişmiş kadrolarının tasfiyeye uğrayacak olmasıdır.

Bazılarının iddia ettiği gibi 'zaten başkanlık rejimi gibi bir sistemde' yaşamıyoruz. Güçlü bir partinin hükümet olduğu bir parlamenter sistemimiz var. Yine bazılarının yazdığı gibi 'cumhurbaşkanını halk seçince zaten yarı başkanlığa geçmiş' olmuyoruz. Halkın seçtiği cumhurbaşkanına sahip bir parlamenter sisteme devam ediyoruz.

Başkanlık sistemi başka bir şeydir. Katıksız hali ABD'de uygulanır. Yasama ve yürütmenin birbirinden ayrı olduğu bir rejimdir. Kuralları seçilmişler koyar, yürütmeyi başka seçilmişler yapar. Yani başkan yasamanın parçası olamaz. Başı hiç olmaz. Olursa kendi kurallarını koyabilen idareci olur. Teknik olarak buna seçilmiş krallık denir.

Parlamenter sistemde yürütme yasamanın içinden çıkar. Daha çok parti, daha çok görüş yasama meclisine girerken başbakan eğer seçimde başarılı olursa bir başkandan daha güçlü yürütme kurabilir. En güzel kanıtı Obama'nın bütçesinin hâlâ onaylanmaması, Erdoğan'ın bütçesinin ise tereyağından kıl çeker gibi kolay geçmesidir.

Peki, neden başkanlık?

Yanıtı basit. Erdoğan BDP, MHP ve CHP'nin ortak bir adayla ortaya çıkamayacağını biliyor. Erdoğan yüzde 40'ı bulduğu an başkan. Çünkü Türkiye siyaseti demokratikleşmesini tamamlamamış başka yerler gibi ikiye değil dörde bölünme eğilimindedir. Bu nedenle ortada sağ ve sol toplanması olmaz. Her pozisyon milliyetçilik üzerinden kendi içinde bölünür.

Erdoğan bu süreç devam ettiği sürece başkanlık rejiminde oy kaybetse de koltuğunu kaybetmez. Ancak parlamenter demokraside kaybedebilir. AK Parti'nin bir daha uzun süre yüzde 50 oy alamayacağı kesin. Ekonomik durgunluk, Kürt sorunundaki başarısızlık, dış siyasetin tıkanması, belediyelerdeki iktidar yorgunluğu, parti içi demokrasinin erimesi ve Erdoğan'ın rejim tartışması partinin tabanını kaynatıyor.

AK Parti'ye zararı ne?

Başkanlık sistemi siyasi partinin organik yapısını yok eder. Siyasette yükselmek için parti içi mücadele vermeniz gerekmez. Her seçimden önce şirketleşmiş partiler teknik bir kampanya yaparlar. Onun dışında parti siyaseti parlamenter rejime göre çok daha pasif kalır. Hanginiz Debbie Wasserman Schultz'u tanırıyorsunuz? Adını duyan?

Kendisi Obama'nın partisinin genel başkanıdır. 1966 doğumlu bir koyu Siyonist kadındır. Başkanlık sisteminin geçici ve teknik bir birlikteliğe dönüştürdüğü parti sisteminde başkanı seçtirmiş partinin başıdır. Tanınmaz.

Başkanlık sisteminin AK Parti'ye en büyük zararı, ulusal ölçekte organik siyaseti en iyi beceren bu parti mekanizmasının ve gelişmiş kadrolarının tasfiyeye uğrayacak olmasıdır.

Siyasi parti içinde yükselme parlamenter demokraside mümkün. Başkanlık rejiminde ise partiler değil, seçimden seçime hatırlanan bir partimsi ilişki ağı, bolca para ve reklam şirketleri aktiftir. AK Partililerin Erdoğan'a kişisel olarak yaklaşamayanları başkanlık rejiminde çok daha az siyaset yapacaklar, çok çok daha az önemli olacaklar. Bunu gayet iyi hissediyorlar.

Bu nedenle Başbakan'ın hemen yanındakiler yüksek sesle başkanlığı desteklerken parti tabanında derin bir suskunluk hâkim. Çünkü bu yazının başlığının isabetli olduğunu en iyi AK Partililer hissediyor, biliyor.